

Indstilling

Til Aarhus Byråd Magistraten
Fra Magistraten
Dato 22. august 2025

Udkast - Forslag til budget 2026-2029

1. Resume

Vores hverdag leves der, hvor vi bor – og Aarhus er et godt sted at leve sit liv. Derfor flytter flere og flere hvert år hertil. Men væksten stiller store krav til den kernevel-færd, der danner rammen om vores liv. Det handler om gode skoler, børnehaver og vuggestuer, hvor børn kan trives og udvikle sig. Om plejehjem, hvor vores forældre og bedsteforældre kan føle sig trygge og værdsatte. Og om støtte til unge, udsatte og sårbare borgere, så alle får mulighed for at leve et godt liv.

Men hverdagen handler også om de rammer, vi bevæger os i. Alt for mange aarhusianere bruger hver dag unødigt tid i kø, i trafikken eller på at vente – tid, der kunne være brugt sammen med familien, i fritidslivet eller på arbejdet. Hvis vi ikke handler, vil trængslen kun vokse i de kommende år.

Samtidig er en tryk bolig en forudsætning for en velfungerende hverdag. Selvom der er bygget mange lejligheder, er boligmarkedet stadig presset – især for børnefamilier, der mangler råd til at realisere boligdrømmen i Aarhus. Mange må flytte ud af kommunen, og det koster os både ressourcer og fællesskab. Studerende og den almene boligsektor oplever også store udfordringer.

Dette er udgangspunkt for årets budget, hvor der er et samlet råderum på i alt 1.126 mio. kr. for 2026-2029, som kan skabe rammerne for at forbedre velfærden og aarhusianernes hverdag. Dette svarer til et gennemsnitligt årligt råderum på 282 mio. kr.

2. Beslutningspunkter

Det indstilles:

At 1) Byrådet drøfter og godkender eventuelle ændringer til budgetforslaget 2026.

3. Hvorfor fremsendes indstillingen?

Indstillingen beskriver Magistratens budgetforslag for 2026. Her angives kommunens udgifter og indtægter for det kommende år. Det samlede resultat af budgetlægningen af udgifter og indtægter i perioden 2026-2029 fremgår af afsnit 6.

4. Hvilken værdi skabes for borgere og samfund?

Med vedtagelsen af budgettet sætter byrådet retningen for kommunen i det kommende år. Byrådet sætter mål og økonomisk ramme for, hvordan Aarhus når visionen om "En god by for alle".

5. Hvad, hvem og hvordan?

Udgangspunktet for dette års budgetlægning er en positiv budgetsituation, hvor økonomien i budget 2025 var i balance og med et stort råderum, som blev politisk disponeret. Dette års budgetlægning er præget af en god økonomiaftale, et driftsoverskud samt positive ændringer fra bl.a. indkomstskatterne. I modsætning hertil trækker udviklingen i overførsler og refusioner.

Det givet et råderum til politisk forhandling på 1.026 mio. kr. for 2026-2029 eller 257 mio. kr. årligt efter de opdaterede budgetforudsætninger til overførsler, reformer og sanktioner mv. er indarbejdet. Hertil kommer 25 mio. kr. årligt, som findes i pulje- og projektgennemgangen. Jævnfør sidste års budgetforlig er det aftalt, at der skal foretages et eftersyn af puljer og projekter, der skal frigøre et provenu på 25 mio., der kan anvendes til velfærd. Det er forudsat, at disse penge frigives, og at de indgår som et råderum i dette års forhandlinger. Dette ekstra råderum er medregnet i forhandlingsreserven til velfærd (svarende til 75 % af det samlede råderum). Omprioriteringen af puljesaneringen vil være en del af de kommende forhandlinger.

Der er således et samlet råderum på 282 mio. kr. om året eller 1,13 mia. kr. i alt for 2026-2029, således de 257 mio.

kr. i råderum suppleres af de 25 mio. kr. fra puljer. Det samlede råderum kan i budgetforhandlingerne bruges til at løse en række væsentlige strukturelle udfordringer inden for kernevelfærden for børn, unge og ældre, løse trængselsproblemer samt evt. øvrige prioriteter som beredskab, ejendomme og mange andre væsentlige emner, jf. partier-nes 244 budgetforslag.

Det samlede råderum til de kommende budgetforhandlinger på 282 mio. kr., hvori der er forudsat en omprioritering af 25 mio. kr. fra puljeeftersynet, foreslås med Magistratens budgetforslag hensat i to forhandlingsreserver, der kan prioriteres af byrådets partier i forbindelse med de kommende budgetforhandlinger:

- Pulje til velfærd og trængsel (herunder skole, dagtilbud, ældre, sociale, trængsel), svarende til et beløb på ca. 850 mio. kr. i alt for 2026-2029 (ca. 75 % af råderum)
- Pulje til øvrige politisk prioriterede initiativer (herunder beredskab/ØJB, ejendomme, kulturområdet mv.) svarende til et beløb på 280 mio. kr. i alt for 2026-2029 (ca. 25 % af råderum).

Råderummet der kan løfte velfærden, er udover, at der med indarbejdelsen af budgetmodellerne for den kommende budgetperiode prioriteres 1,9 mia. kr. ekstra til den borgernære service.

Det forudsættes, at der kun i begrænset omfang prioriteres nye anlægsinvesteringer i forbindelse med dette års forhandlinger, da der jævnfør tidligere års procedure foretages en udmøntning af den afsatte anlægsreserve hvert andet år, hvilket i praksis vil ske næste år ifm. budgetlægningen for 2027, og et samlet byråd har indgået en anlægssaftale i juni 2025, som udmønter knap 700 mio. kr.

Prioriterede områder

Puljen til velfærd og trængsel bør i budgetforhandlingerne prioriteres til at løse en række væsentlige strukturelle udfordringer, herunder vedr.:

Folkeskole

Den almene aarhusianske folkeskole oplever fortsat økonomiske udfordringer, hvor bl.a. mistrivsel, fravær og stigende segregeringsgrader presser økonomien. Med budget 2025 blev der gennemført et varigt løft på 50 mio. kr. af folkeskolen samt igangsat investeringer på 210 mio. kr. Udviklingen på folkeskoleområdet indikerer, at der fortsat er behov for investeringer i den almene folkeskole. I budget 2025 aftalte forligspartierne, at det *"i de kommende år er nødvendigt at se på behovet for yderligere investeringer i folkeskolen med henblik på fortsat at styrke folkeskolen."*

Specialundervisning

Byrådet vedtog ved budget 2026, at der skulle udarbejdes en analyse af mulighederne for at indføre en budgetmodel på området for specialundervisning, der betyder, at stigende segregeringsgrad på landsplan vil betyde, at budgetmodellen udløser flere midler til specialundervisning i Aarhus Kommune. Analysen er beskrevet i bilag 2 og resumeret i bilag 7 og vedlagt i sin fulde længde i baggrundsmaterialet.

Dagtilbud

Aarhus overholder de lovfastsatte minimumsnormeringer, men der opleves udfordringer med rekruttering, herunder overholdelse af minimumsnormeringerne i dagtilbuddene i de kommende år. Hertil kommer en faldende uddannelsesandelen blandt faglært pædagogisk personale, som har betydning for den faglige kvalitet i dagtilbuddene.

Socialområdet

Stadig flere aarhusianere har brug for specialiseret hjælp. Flere lever med alvorlige psykiske lidelser eller handicap. Og flere børn og unge har så store vanskeligheder, at det påvirker deres skolegang, arbejdsliv og relationer til familie og venner. Dette har betydet, at det specialiserede socialområde gennem en årrække har været og fortsat er økonomisk udfordret. Der er udarbejdet en analyse af området, som omtales i bilag 2 samt vedlagt i sin fulde længde i baggrundsmaterialet.

Ældre og demens

Ældre aarhusianske borgere modtager hjælp og omsorg fra dygtige medarbejdere med høj faglighed, stærke relationer og hjemlighed. På ældreområdet er bl.a. demens en voksende udfordring, der påvirker både borgeren og pårørende. Flere ældre bliver ramt, hvilket kræver vedvarende fokus på forebyggelse, tidlig opspring og trygge rammer.

Ny budgetmodel på ældreområdet

Byrådet har vedtaget, at der skal udarbejdes en ny budgetmodel, der ændrer måden, hvorpå sund aldring indarbejdes i budgetmodellen på ældreområdet. Den nuværende budgetmodel har en række udfordringer og afspejler ikke udviklingen tilstrækkeligt. Da finansieringen til ændringen af budgetmodellen blev afsat allerede i budget 2021 og 2025, er de økonomiske konsekvenser af analysen indarbejdet i budgetforslaget.

Med den nye model er der tale om et væsentligt løft af økonomien på ældreområdet med yderligere 28 mio. kr. årligt fra 2027 og frem og dermed ca. 85 mio. kr. i 2029. Dette løft udgør summen af de to forbedringer, der blev vedtaget i Budget 2021 og Budget 2025. Analysen er beskrevet i bilag 8 og vedlagt i sin fulde længde i baggrundsmaterialet.

Trængsel

Aarhus oplever en betydelig vækst, hvilket medfører tættere beboelse og et øget behov for mobilitet i byen. Dette resulterer i trængsel og unødigt ventetid i trafikken. Der er bl.a. behov for at forbedre forholdene for cyklister samt den generelle fremkommelighed i byen. Dette skal ske samtidig med udbygning af den kollektiv trafik. I 2026 skal udarbejdes ny trafikplan, der sættes i drift i 2027. Inden dannelsen af en ny trafikplan er der behov for, at der tages stilling til de økonomiske vilkår for den kollektive trafik, herunder grundbevillingen for sektoren.

Øvrige områder til prioritering

Beredskab og Østjyllands brandvæsen

De første to faser af Østjyllands Brandvæsens (ØBJ) udviklingsplan er godkendt i forbindelse med sidste års budgetaftaler. I fase 3 og 4 er det planlagt, at der skal bygges

nye brandstationer på Sydhavnen og på Bautavej, og samtidigt fraflyttedes stationen i Ny Munkegade. I baggrundsmaterialet er der vedlagt et notat fra ØBJ om fase 3 og 4.

Boligpolitik

Aarhus Kommune har netop udgivet boligpolitisk analyse. Den peger bl.a. på en tendens det seneste årti, hvor Aarhus er blevet en tilflytningskommune for unge og studerende, mens børnefamilierne flytter væk. På trods af en høj vækst i nye etageboliger over de sidste årtier, er boligmarkedet i Aarhus stadig udfordret nu og i fremtiden, hvis Aarhus skal være en by for alle. Der lægges derfor op til, at der i budgetaftale 2026 vedtages tiltag, der bidrager til at fremme udbuddet af boliger i Aarhus Kommune de kommende år, herunder særligt til børnefamilier.

Ejendomsområdet

For at kunne levere gode velfærdstilbud for borgerne er det centralt, at de fysiske rammer er velfungerende. Regnskabet for 2024 viste betydelige strukturelle udfordringer på ejendomsområdet. Byrådet bestilte med afsæt i regnskab 2024 en genopretningsplan, hvor Teknik og Miljø rådmanden har igangsat en proces mhp. at sikre grundlaget for økonomisk balance på området. En central del af løsningen på at skabe balance i økonomien på ejendomsområdet indebærer at realisere effektiviseringer. Der kan dog også være behov for at finde en politisk løsning på dele af udfordringen, eksempelvis angående stigende forsyningsudgifter, således der sikres et tilfredsstillende serviceniveau for kommunens velfærdsinstitutioner.

Driftsbudgetter for Kongelunden

I sidste års budgetforlig blev der bestilt en analyse af driftsbudgetter for Kongelunden. Analysen som er vedlagt som baggrundsmateriale viser et behov for 15 mio. kr. årligt fra 2027 og frem til drift og vedligehold af nye faciliteter i Kongelunden samt et engangsbeløb på 40 mio. kr. i 2026 til genopretning af eksisterende faciliteter og dækning af driftsunderskud på Atletion i byggeperiode.

Kultur

Kulturen i Aarhus er en del af byens DNA. Både fra vækstlagene til de store etablerede kulturinstitutioner. Men flere

kulturinstitutioner er økonomisk udfordret, og der er behov for at understøtte et fortsat levende og aktivt kulturliv.

En grøn og ren by

I årets lov- og cirkulæreprogram blev Aarhus Kommune tilført 8,5 mio. kr. årligt for øget producentansvar for renhold af eksempelvis plastprodukter. Midlerne er placeret på en reserve til grønt vedligehold og kan bruges til indfasning af en ny model for vedligehold af drift til nye grønne områder samt en styrket renholdelsesindsats.

Valgkonto og nødstrøm

I budgetforslaget er der på forhånd udelukkende udmøntet penge til et nødvendigt nødstrømsanlæg (1,5 mio. kr.) på rådhuset samt til at fremtidige valg kan afholdes med hjælp fra digitale valglister (3,5 mio. kr. årligt).

Valgkonto

Som følge af udgifter til implementering af digitale valglister, postforliget, print af valgkort, befolkningsudviklingen mv. er der i budgetforslaget indarbejdet merudgifter på 3,5 mio. kr. årligt til at sikre en ordentlig afvikling af valg.

Nødstrøm

I forlængelse af "*Nationalt Risikobillede 2025*" er der fundet finansiering til etablering af nødstrømsgenerator på Rådhuset, så Aarhus Kommunes Kriseledelse under en længerevarende beredskabssituation kan arbejde herfra, kommunens overordnede it-netværk og serverdrift kan opretholdes, og så borgerbetjening i Borgerservice, nødkald i Sundhed og Omsorg m.v. kan udføres fra Rådhuset. Etablering af nødstrømsgenerator koster 1,5 mio. kr. plus 40.000 kr. i årlige driftsudgifter.

Reformer og politiske aftaler indgået i 2025

Et enigt byråd har i foråret indgået anlægsaftalen om "Et aktivt og grønt Aarhus for alle". Herudover har et bredt flertal indgået aftalen om prioritering af selvbudgetteringsgevinster fra budget 2024. Aftalerne - der er fuldt finansieret - er at betragte som budgetforslag fra byrådets partier og forligsparterne. De økonomiske konsekvenser af aftalerne er indarbejdet i budgetforslaget.

Et aktivt og grønt Aarhus for alle

I aftalen afsættes der 693 mio. kr. til en specialskole i Lisbjerg, et massivt idrætsløft, mobilitet, klimasikring samt forbedringer i skolernes og dagtilbuddenes indeklima med renovering af lokaler, toiletforhold og skolekøkkener samt legepladser i børnehaver og vuggestuer. Aftalen er vedlagt i baggrundsmaterialet til indstillingen.

Aftale om selvbudgetteringsgevinst fra budget 2024

Forligskredsen bag budget 2024 har prioriteret 100 mio. kr. til følgende formål:

- 30 mio. kr. til grøn mobilitet, kollektiv trafik og cykelstier.
- 30 mio. kr. til prioriteringer på velfærd, herunder udvikling af pædagogiske læringsmiljøer i dagtilbud og skoler, tidlig forebyggelse og styrkede indsatser i forhold til samarbejde med familier, hvor børn og unge har behov for ekstra støtte, praksisnært kompetenceløft af medarbejdere i dagtilbud og skoler.
- 15 mio. kr. til jordfond.
- 25 mio. kr. til etableringen af Velfærdsteknologiens Hus.

Den konkrete udmøntning af midlerne i selvbudgetteringsaftalen godkendes af B2024-forligskredsen forud for forhandlingerne om budget 2026.

6. Hvilke ressourcer kræves?

De samlede budgetterede service- og anlægsudgifter og økonomiske forudsætninger beskrives i bilag 2.

Byrådet har besluttet et fast niveau for den finansielle egenkapital ultimo budgetperioden inklusiv en løbende korrektion som følge af byrådets beslutning om, at der skal være råd til at finansiere tilbageførsel af budget til afdelingerne, når driftsfinansierede anlæg udløber.

Inklusive korrektionen af måltallet som følge af anlægsforskydninger mv. er målet en negativ finansiell egenkapital på -6.083 mio. kr. ved udgangen af 2029. Såfremt råderummet udmøntes fuldt ud, er vurderingen, at den finansiell egenkapital overholder målet i den økonomisk politik om, at Aarhus Kommune ikke må ligge under den nederste

fjerde kvartil. Målet for den finansielle egenkapital er nærmere beskrevet i bilag 4.

Den økonomiske politik indeholder et årligt fællesbidrag på 0,375 % af de samlede decentraliserede rammer. I overensstemmelse med den Økonomiske Politik er Fællesbidraget vedrørende 2028 og 2029 afsat på en reserve og udmøntes ved budgetforslaget for 2028. Herved opnås der parallelitet mellem bidrag og udmøntning af Fællesbidraget.

Når alle budgetforudsætninger er indarbejdet er den finansielle egenkapital ved udgangen af 2029, på -5.057 mio. kr., hvilket er 1.026 mio. kr. bedre end målet for den finansielle egenkapital. Resultatet betyder, at der i perioden 2026-2029 er et gennemsnitligt råderum på 257 mio. kr. årligt, hertil kommer 25 mio. kr. i puljer årligt, hvilket giver mulighed for at anvende 1,13 mia. kr., eller 282 mio. kr. årligt.

De væsentligste forklaringer på ændringer i økonomien siden sidste års budget er:

- En god økonomiaftale
- Øget udligning af beskatningsgrundlaget
- En stor befolkningsvækst som giver en merindtægt
- Tab som følge af stigning i særligt dyre enkeltsager på landsplan, hvilket medfører lavere bloktilskud.
- Nulstilling af indfrysningsslån samt forudsætninger til imødegåelse af faldende indtægter fra udligning, sanktionslovgivning, effektiviseringskrav el.lign.
- Negativ udvikling på overførselsområdet.

De økonomiske nøgletal

Konsekvenserne af økonomiaftalen og øvrige forudsætninger i kommunens økonomi - herunder de indarbejdede udgifter til valgkontoen og nødstrøm - resulterer i de nøgletal for perioden 2024 til 2029, som fremgår af tabel 1.

Tabel 1: Nøgletal i budgetperioden

	R 2024	KB 2025	B 2026	BO 2027	BO 2029	BO 2029
- mio. kr. / løbende priser -						
Overskud på skattefinansierede driftsområder	1.304	1.340	425	719	1.172	1.517
Skattefinansierede netto anlægsudgifter	409	1.935	775	592	499	2.190
Resultat: skattefinansierede områder i alt	895	-595	-351	127	672	-673
Finansiel egenkapital	-4.237	-4.832	-5.183	-5.056	-4.383	-5.057

Tabellen viser driftsresultatet i række 1 (kommunens indtægter minus udgifterne til den almindelige drift), anlægsudgifterne i række 2 samt resultatet, når disse to tal trækkes fra hinanden i række 3. Resultatet af drift og anlæg slår direkte igennem i kommunens gæld/formue kaldet den finansielle egenkapital (række 4).

Det gennemsnitlige overskud på de skattefinansierede driftsområder i perioden 2024 til 2029 er på 1.079 mio. kr. Det samlede resultat på de skattefinansierede drifts- og anlægsområder gør, at den finansielle egenkapital (ekskl. de 100 mio. kr. fra puljegenngang) er -5.057 mio. kr. med udgangen af 2029.

Hvad er indregnet i nøgletallene?

Nøgletallene i budgetforslaget bygger på en lang række forudsætninger, som er indarbejdet og beskrevet her i indstillingen og i bilagene. Af væsentlige forudsætninger og emner indarbejdet i økonomien i budgetforslaget er:

- Konsekvenserne af regnskabet for 2024 er indarbejdet i form af en gevinst på 35 mio. kr.
- Ændringerne, fra afdelingernes budget herunder konsekvenserne af budgetmodellerne, der hæver udgifterne med 745 mio. kr. i 2029 i forhold til 2025. Det betyder, at udgifterne i gennemsnit stiger med ca. 186 mio. kr. yderligere hvert år. En stigning på ca. 186 mio. kr. svarer til 1 % af de samlede serviceudgifter. Samlet set prioriteres der i budgetperioden 1.890 mio. kr. ekstra til den borger-nære service via budgetmodellerne.
- Forårets aftaler om Et aktivt og grønt Aarhus for alle samt Aftalen om selvbudgetteringsgevinst fra budget 2024.
- Merudgifter på 3,5 mio. kr. til valgkonto og 1,7 mio. kr. til nødstrøm.

- De løbende administrative besparelser på 18 mio. kr. årligt, som blev besluttet i budget 2024.
- På baggrund af KL's budgetvejledningsanbefalinger er der modsat budget 2025, ikke budgetteret med en afregning fra staten på 137 mio. kr. i 2027, som følge af statens overtagelse af indfrysning- og pensionistlån vedrørende grundskyld.
- Sundhedsreformen er indarbejdet med et årligt tab på 45 mio. kr. fra 2027. Sundhed og Omsorg finansierer halvdelen af tabet. Se også bilag 2 og 9.
- De forventede besparelser samt tilsvarende mindre-udgifter som følge af Beskæftigelsesreformen er indarbejdet i budgetforslaget. Se også bilag 2 og 10.
- Videreførelse af indsatser i sociale investeringer samt nye investeringsmodeller.
- Revurderinger af indtægtsforudsætninger
- Revurdering af ikke-decentraliserede udgifter herunder forsørgelsesydelse.

Indtægter

Indtægtsiden i budgetforslaget tager udgangspunkt i KL's skatte- og tilskudsmodel, samt at budget 2026-2029 lægges med udgangspunkt i valg af statsgaranti. På nuværende tidspunkt er der foreløbigt en gevinst på 170 mio. kr. i 2026 ved valg af selvbudgettering fremfor statsgaranti. Der tages endelig stilling til valget mellem selvbudgettering og statsgaranti i forbindelse med Magistratens behandling af tekniske ændringer, hvor der forventes at foreligge opdaterede beregninger baseret på regeringens Økonomiske Redegørelse fra august måned.

Selvbudgettering i 2024 og 2025

I budgetterne for 2024 og 2025 valgte byrådet at budgettere indtægterne med udgangspunkt i valg af selvbudgettering. Der foreligger nu opdaterede skøn for disse valg. Valget i 2024 ser nu ud til at give en gevinst på 106 mio. kr., mens valget i 2025 forventes at give en gevinst på 159 mio. kr. Gevinsten vedrørende 2024 blev udmøntet med selvbudgetteringsaftalen fra juni måned. Gevinsterne er først endeligt opgjorte 3 år efter budgetåret, dvs. i 2027 og 2028, og en evt. gevinst fra 2025 er således først kendt i maj 2028.

Generelle tilskud og udligning

Indtægterne fra udligning og generelle tilskud baserer sig på Indenrigs- og Sundhedsministeriets tilskudsudmelding for 2026 samt KL's skatte- og tilskudsmodel.

Heri indgår bl.a. en række tekniske justeringer efter vanlig praksis. I forhold til indtægter fra bloktilskuddet er der i budget 2026-2029 indarbejdet store mindreindtægter. Igen i år betyder stigende indtægter på landsplan vedrørende særligt dyre enkeltsager på det sociale område, at bloktilskuddet til kommunerne nedjusteres markant. Som følge heraf reduceres bloktilskuddet i Aarhus i perioden 2026-2029 med ca. 390 mio. kr. set i forhold til budget 2025. Bloktilskuddet sænkes herudover som følge af lavere pris- og lønreguleringer samt stigende skatteindtægter. Modsat bidrager en god økonomiaftale for 2026 samt en stigende befolkning i Aarhus til et øget bloktilskud.

Der er herudover foretaget en række korrektioner af bloktilskuddet i henhold til tidligere praksis og nye vurderinger m.v. Hensigten er, at indtægterne budgetteres med størst mulig realisme og med samme forudsætninger på både budgettets udgifts- og indtægtsside. Korrektionerne vedrører bl.a. overførselsområdet og en forventning om, at kommunerne fortsat kompenseres for de demografiske ændringer med et stigende antal ældre borgere. Herudover er der i lyset af usikkerhed om bl.a. kommende reformer, ændring af udligningssystemet og bortfald af KMF mv. indarbejdet forventning om kommende indtægtstab på i alt 40 mio. kr. om året i 2027-2029.

Det bemærkes, at der i budgetlægningen af indtægterne fra generelle tilskud og udligning er taget udgangspunkt i Aarhus Kommunes befolkningsprognose og de antagelser, der indgår heri om, at 40 % af de ukrainske flygtninge bliver boende i Aarhus og Danmark. Da Danmarks Statistiks befolkningsprognose antager, at alle flygtningene rejser ud af Danmark senest ved Særlovens ophør i marts 2026, foretages der derfor en korrektion heraf i bloktilskuddet.

I forhold til indtægter og udgifter fra de kommunale udligningsordninger er der i budgetforslaget indarbejdet opdateringer, der ikke giver de store udsving i forhold til

budget 2025. Herfra er dog undtaget udligningen af beskatningsgrundlaget, hvor Aarhus får markant flere indtægter end tidligere, fordi beskatningsgrundlaget pr. borger i Aarhus i stigende grad udvikler sig dårligere end i en landsgennemsnitlig kommune.

Samlet set indebærer forudsætningerne, at der budgetteres med merindtægter fra udligning og generelle tilskud på 483 mio. kr. i 2026, mindreindtægter på 408 mio. kr. i 2027 og mindreindtægter på 1,1 mia. kr. i 2028 set i forhold til overslagsårene i budget 2025.

Se også bilag 2 og finansieringsnotatet for en nærmere beskrivelse af de forudsatte indtægter i budgetforslaget.

Indkomstskat

Sædvanligvis har Aarhus en mervækst i udskrivningsgrundlaget i forhold til landsplan, bl.a. som følge af en større vækst i befolkningen. Imidlertid havde Aarhus i 2023 en vækst i udskrivningsgrundlaget, der var 0,6 procentpoint lavere end væksten på landsplan. Det er blevet vurderet, at der ikke er tale om en varig tendens. I budgetforslaget budgetteres derfor i alle år med en forventet mervækst i udskrivningsgrundlaget set i forhold til landsplan. I 2024 er mervæksten estimeret til 0,7 procentpoint på baggrund af foreløbige skattedata fra SKAT. I 2025-2029 budgetteres med udgangspunkt i KL's skatte- og tilskudsmodel, hvor mervæksten er mellem 0,9 og 1,6 procentpoint i perioden. Det forventes, at KL på baggrund af Økonomisk Redegørelse fra regeringen ultimo august vil opdatere modellen. Der kan således komme ændringer hertil. Hvis der er større ændringer, som fx i budget 2024, vil byrådet blive orienteret herom.

Ejendomsskatter

Ejendomsskatteområdet har i flere år været præget ekstraordinær usikkerhed som følge af ændret ejendomsskatte Lovgivning og udarbejdelsen af nye ejendomsvurderinger. Det afspejler sig i dette års budgetforslag, der er udarbejdet med udgangspunkt i Skatteministeriets opdaterede skøn for grundværdierne fra juli 2025 i alle år. For at skabe mere ro om indtægterne fra ejendomsskatterne er KL og regeringen i økonomiaftalen for 2026 blevet

enige om en række garantiordninger, der mindsker usikkerhederne. Dog udestår efterreguleringer og neutralisering af grundskylden for 2021-2023, som forventes afklaret i løbet af budgetperioden. Størrelsesordenen og tidspunktet for sådanne reguleringer er på nuværende tidspunkt ukendte.

Selskabsskatter

I 2026 afregnes selskabsskatten for 2023. Provenuet til afregning er 991,4 mio. kr. før udligning og modregning i bloktilskud. Dette svarer til 6,4% af de kommunale selskabsskatteindtægter på landsplan. Dette kommer på bagkant af et rekordstort provenu og andel af landsplan i 2025, som følge af at en række energihandelsvirksomheder havde meget gode resultater i 2022. Disse selskabers regnskaber er i 2023 mere på et niveau som før 2022, hvilket dermed også afspejles i at indtægterne fra selskabsskatter er tilbage på et mere almindeligt niveau. I overslagsårene er der derfor budgetteret ud fra et gennemsnit over andelen af landsgennemsnittet, der ikke inkluderer den ualmindeligt store andel i 2025. Se også uddybende beskrivelser af skat i bilag 2.

Service- og anlægsudgifter

Jf. budgetloven og aftalen om kommunernes økonomi udbetales en del af bloktilskuddet kun hvis kommunerne samlet set budgetlægger serviceudgifterne inden for den tildelte ramme. Jf. bilag 2 er de budgetterede serviceudgifter pt. 182 mio. kr. under den ramme, som Aarhus Kommune har fået tildelt. Hvis råderummet på 257 mio. kr. bruges fulde ud vil kommunen serviceudgifter være 75 mio. kr. højere end denne ramme. Såfremt kommunerne samlet set budgetlægger serviceudgifterne over den samlede serviceramme, kan der blive behov for at tilpasse budgettet for at undgå sanktioner, inden det vedtages endeligt.

De budgetterede bruttoanlægsudgifter ligger pt. ca. 93 mio. kr. under den fastsatte anlægsramme i 2026. I den videre budgetlægning vil der blive taget initiativ til at anlægsudgifterne matcher anlægsrammen. Se også bilag 2.

Nøgletal uden nye initiativer

Det er aftalt politisk, at nøgletallene skal opgøres uden de nye initiativer, der igangsættes i budgetforslaget. Hvis de i indstillingen beskrevne initiativer vedr. nødstrømsanlæg på rådhuset samt merudgifter til afholdelse af valg ikke indarbejdes, vil det årlige råderum være ca. 4 mio. kr. højere.

Materiale der fremsendes sammen med budgetforslaget

I Budgetredegørelsen, som er bilag 1 til denne indstilling, er Aarhusmålene, pejlemærkerne for de enkelte serviceområder samt de kommunale ydelser beskrevet.

Ud over bilag og baggrundsmateriale som er beskrevet i ovenstående fremsendes der som følge af bestillinger fra Byrådet en række bilag samt baggrundsmateriale, som beskriver en række udfordringer og emner med betydning for kommunens økonomi:

- Borgmesterens Afdelings bemærkninger til Magistratsafdelingernes udtalelser vedr. de 244 beslutningsforslag, som partierne har ønsket prioriteret i budgetlægningen, er vedlagt som bilag 5. Afdelingernes belysninger, beslutningsforslagene fremgår af Magistratens og byrådets dagsorden hhv. den 2 og 10. september 2025.
- I bilag 6 fremgår en skematisk oversigt over aktuelle udfordringer, som fremgår af følgeskrivelserne fra magistratsafdelingerne.
- En opdateret oversigt over de anlægsforskydninger, der blev vedtaget med afdelingernes budget for 2026, er vedlagt som baggrundsmateriale. Se også bilag 2.
- I bilag 2 og i baggrundsmaterialet beskrives, at der er indarbejdet nye investeringsmodeller på beskæftigelsesområdet. Merudgiften på 10,7 mio. kr. om året finansieres af tilsvarende besparelser på forsørgelsesydelse.
- I bilag 2 er der en kort beskrivelse af de sociale investeringer, der er videreført og permanentgjort i budgetforslaget. Dette uddybes i bilag 11.

- I bilag 2 og bilag 12 beskrives hvilke sociale investeringer, der udløber, og som kræver finansiering fra råderummet for at kunne videreføres.
- I budget 2025 blev Sociale Forhold og Beskæftigelse anmodet om at belyse sammensætningen af aarhusianske hjemløse med særlig fokus på udenlandske hjemløse og hjemløse med ikke-etnisk dansk baggrund med henblik på at vurdere, hvorvidt der er behov for at målrette indsatsen til udvalgte målgrupper af borgere. Afdelingen blev desuden anmodet om at vurdere mulighederne for at støtte udenlandske statsborgere i at rejse tilbage til deres hjemland eller understøtte repatriering. Sociale Forhold og Beskæftigelses sammenfatning af belysningen er vedlagt som bilag 13. Selve belysningen fremgår af baggrundsmateriale til budgetforslaget.
- Som følge af en bestilling i budgetforliget for 2025 er der i baggrundsmaterialet vedlagt en undersøgelse af, hvorvidt man kan etablere en budgetmodel for grønt vedligehold.
- Jf. budget 2025 har Teknik og Miljø i baggrundsmaterialet belyst scenarier for rammen til kollektiv trafik.
- I budgetforlig 2025 blev der bestilt en sanering af forlig. Saneringen er vedlagt baggrundsmaterialet.
- I baggrundsmaterialet er der vedlagt en status fra Teknik og Miljø om hvordan der sikres hurtigere og mere enkel lokalplanlægning.
- I baggrundsmaterialet er vedlagt en status fra Teknik og Miljø på arbejdet med flere nære botilbud til udsatte og voksne.
- Jf. anlægsaftalen er der i baggrundsmaterialet vedlagt et notat om tiltag som kan forkorte og forenkle de politiske og administrative processer omkring lokalplanerne.

Baggrundsmateriale kan findes på kommunens hjemmeside under "Forslag til budget 2026", samt i Budgetmappen 2026 i FirstAgenda. Her findes også økonomi- og takstoversigter, følgeskrivelser som er fremsendt sammen med magistratsafdelingernes budgetbidrag, finansieringsnotat og beskrivelse af reserver.

7. Hvordan følges der op

Jf. aftalen om selvbudgettering og anlægsaftalen om "Et aktivt og grønt Aarhus for alle" skal der forud for forhandlingerne om budget 2026 fremsende materiale om:

- Socialtandpleje
- Lokal pasning
- Kaløvig
- Forslag til udmøntning af 30 mio. kr. til udviklingen af den fælles velfærd.
- Udmøntning af penge til grøn mobilitet, kollektiv trafik og cykelstier.

Herudover har forliskredsen bag udsatte boligområder bestilt et materiale, der belyser konkrete bud på tiltag/signaturprojekter i Tilst.

Ovenstående forventes fremsendt den 29. august.

Indstillingen danner grundlag for de politiske budgetforhandlinger om budgettet for 2026, som finder sted i uge 38. Indstillingen 1. behandles i byrådet den 10. september og behandles på to møder i Magistraten inden det vedtages endeligt i byrådet ved 2. behandlingen den 8. oktober 2025.

Der følges op på budget 2025 i henholdsvis forventet regnskab og regnskab for 2025.

Anders Winnerskjold

/

Martin Østergaard Christensen

Bilag

- Bilag 1: Budgetredegørelsen 2026-2029 (eftersendes)
- Bilag 2: Forudsætninger i budgetforslaget for 2026-2029
- Bilag 3: Ændringer i økonomien siden budget 2025-2028
- Bilag 4: Måltal for den finansielle egenkapital i budget 2026-2029
- Bilag 5: Borgmesterens Afdelings bemærkninger til magistratsafdelingernes belysninger af budgetforslag (eftersendes)
- Bilag 6: Oversigt over budgetudfordringer i magistratsafdelingernes følgebrev
- Bilag 7: Analyse af muligheden for at indføre en ny budgetmodel på specialundervisningsområdet i Aarhus kommune
- Bilag 8: Analyse af budgetmodeller på ældreområdet – ændret indregning af sund aldring
- Bilag 9: Økonomiske konsekvenser af sundhedsreformen
- Bilag 10: Notat vedrørende besparelserne fra beskæftigelsesreformen

- Bilag 11: Sociale investeringer videreføres i Magistratens budgetforslag
- Bilag 12: Sociale investeringer med udløb af finansiering i 2025
- Bilag 13: Sammenfatning af belysning af hjemløse borgere med anden etnisk baggrund end dansk

Baggrundsmateriale

- 1. a: Analyse af ny budgetmodel på specialundervisningsområdet
b: Bilag 1 - Statistisk baggrundsnotat
- 2. a: Analyse af social og beskæftigelsesområdet del 1
b: Hovedresultater Analyse af social og beskæftigelsesområdet del 1
- 3. Analyse og opdatering af budgetmodellerne på ældreområdet
- 4. a: Belysning af hjemløse borgere med anden etnisk baggrund end dansk
b: Bilag 2: Talmateriale hjemløse med anden etnisk baggrund end dansk

5. Analyse af driftsbudgetter for Kongelunden
6. Forskydning af bruttoanlægsbudgetter Magistratens budget 2026
7. Investeringsmodeller på beskæftigelsesområdet budget 2026
8. Østjyllands Brandvæsens Udviklingsplan - Fase 3 og 4
9. Forslag til budgetmodel for afledt drift af grønne områder
10. a: Budgetoplæg Scenarier for driftsrammen for den kollektive trafik frem mod 2030
b: Periodisering af KT-ramme og anlæg
11. Hurtigere og mere enkel lokalplanlægning – status
12. Status på arbejdet med flere nære botilbud til udsatte og voksne
13. a-c: Sanering af forlig
14. Et aktivt og grønt Aarhus for alle
15. Aftale om prioritering af selvbudgetteringsgevinst fra budget 2024
16. a-f: Følgebreve fra magistratsafdelingerne
17. Økonomioversigter (eftersendes)
18. Finansieringsnotat - Magistratens Budget 2026
19. Reservebeskrivelser - Magistratens Budget 2026

Sagsnummer: EMN-2025-008308

Antal tegn: 33.212

Økonomi og Digitalisering

Sagsbehandler: Troels Rottbøll

Tlf.: 89 40 21 43